

Arkivnr: 2014/985-1
Saksbehandlar: Arthur Kristian Arnesen, Yngvar Hagala

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Fylkesutvalet		30.01.2014

Næringsretta midlar til regional utvikling, - Godkjenning av plan for bruk av kompensasjonsmidlane 2013 og oppstart av arbeid med forvaltingsregime for perioden 2014 - 2020

Samandrag

Den 16.10.07 fastsette fylkestinget nye retningslinjer for forvaltning av kompensasjonsmidlane. Seinare er dei årlege handlingsplanane for bruk av kompensasjonsmidlane godkjent av fylkesutvalet, sist blei planen for 2012 delvis godkjent 21.11.12 og nokon tiltak godkjent 21.02.13 (eit tiltak vart utsett).

Etter at fylkeskommunen fekk tilsegnsbrevet frå Kommunal- og regionaldepartementet i mars, blei det sendt eit brev til Styringsgruppa for bruk av kompensasjonsmidlane kor mellom anna dei økonomiske rammene for årets plan blei definert. Utkast til Plan for bruk av kompensasjonsmidlane 2013 blei handsama av styringsgruppa 15.11.13 og oversendt til fylkeskommunen 27.11.13. Planen blei så handsama av Regionalt næringsforum 17.12.13.

Planen for 2013 har ei ramme på 56,27 mill kr (52,30 mill kr frå KRD og 3,97 mill kr frå renteinntekter 2012) og fastsett rammer for tilskott til ei rekkje ulike tiltak innafor samferdsle, kompetanseheving, tettstadsutvikling, bedriftsretta støtte m.m. Planen er i stor grad ei vidareføring av tiltak frå tidlegare planar, men inneheld også nokre nye tiltak.

Forslag til innstilling/vedtak/avgjerd

1. Fylkesutvalet godkjenner Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2013 med unntak av prosjektet «Storeteigen – næringsarena». Midlane avsett til dette prosjektet blir overført til tiltaket «Tilrettelegging for infrastruktur i Kvam».
2. Fylkesutvalet ber fylkesrådmannen komme attende med eit forslag til forvaltning av kompensasjonsmidlane i perioden 2014 til 2020.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bård Sandal
fylkesdirektør regional utvikling

Saksfremlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 14.01.2014

Innleiing.

Frå 01.01.07 fekk mange av dei kommunane som sidan 2004 hadde hatt full arbeidsgjevaravgift gjeninnført differensiert arbeidsgjevaravgift. Dei kommunane frå 2004 som ikkje fekk gjeninnført differensiert arbeidsgjevaravgift, held fram i ei kompensasjonsordning tilsvarande den vi hadde for perioden 2004 til 2006. Dette gjeld dei 7 kommunane Modalen, Kvam, Jondal, Tysnes, Kvinnherad, Etne og Bømlo. Denne saka gjeld årets løyving til denne ordninga.

Tidlegare handsamingar

Etter ein omfattande prosess kor næringslivet og ordførarane i dei råka kommunane deltok, og kor Regionalt næringsforum kom med ei anbefaling, blei forslag til nye retningslinjer fremma for fylkestinget 16.10.07 som Sak 64/07. Det blei gjort slikt vedtak:

1. Fylkestinget sluttar seg til den i saka føreslåtte modellen for forvaltning av kompensasjonsmidlane i perioden 2007 – 2013, basert på

- *ei felles styringsgruppe*
- *strategiske føringar for fordeling av midlane*
- *ansvars- og oppgåvefordeling mellom fylkesutvalet, Regionalt Næringsforum og den regionale styringsgruppa*
- *sekretariatet lagt til Samarbeidsrådet for Sunnhordland*
- *forvaltningsoppgåver lagt til fylkeskommunen*
- *utarbeiding av årleg handlingsplan*
- *forvaltning av bedriftsretta midlar gjennom Innovasjon Norge*

2. Fylkestinget delegerer det overordna ansvaret for vidare forvaltning av kompensasjonsmidlane til fylkesutvalet, inkl. mynde til å godkjenne årlege handlingsplanar og gjere eventuelle endringar i forvaltningsmodellen.

Deretter utarbeida styringsgruppa Plan for bruk av kompensasjonsmidlane 2007. Planen blei handsama av fylkesutvalet som sak 90/08 den 23.04.08 kor det blei fatta slikt vedtak:

Fylkesutvalet godkjenner Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2007.

Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2008 blei på tilsvarande vis utarbeidd av styringsgruppa og handsama av fylkesutvalet 04.12.08 kor det blei gjort slikt vedtak:

Fylkesutvalet godkjenner Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2008 med desse merknadane:

- 1. Frå og med 2009 må retningslinjene sin føring om midlar til bedriftsstøtte innarbeidast i planen.*
- 2. Fylkesutvalet viser til fylkestinget sitt vedtak om finansieringsplan for Jondalstunnelen med m.a. 80,6 mill kr frå kompensasjonsmidlane. Fylkesutvalet legg til grunn at Styringsgruppa for forvaltning av kompensasjonsmidlane tek fylkestinget sitt vedtak med i vurderinga ved fordeling av midlane dei førstkomande åra.*

Etter møte og brevveksling mellom styringsgruppa for kompensasjonsmidlane og politisk leiing i fylkeskommunen sumaren og hausten 2009 kring bruk av kompensasjonsmidlar til delvis finansiering av Jondalstunnelen, oversendte styringsgruppa plan for bruk av kompensasjonsmidlane 2009 til politisk handsaming i desember 2009. Planen blei handsama av fylkesutvalet den 21.01.10 kor det blei gjort slikt vedtak (Sak 10/10):

"Fylkesutvalet godkjenner plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2009 med desse merknadane:

- 1. Bedriftsretta verkemiddel skal forvaltast etter same praksis som andre fylkeskommunale midlar til Innovasjon Noreg og bør frå 2010 utgjere minst 10% av den årlege ramma.*
- 2. Det er ein føresetnad at den resterande løyvinga til Jondalstunnelen vert innarbeidd i planane for 2010 og 2011.*
- 3. Felles kompetansetiltak og bedriftsretta verkemiddel gjennom Innovasjon Noreg må omfatte bedrifter i alle dei aktuelle kommunane."*

Planen for bruk av kompensasjonsmidlar 2010 blei utarbeidd av styringsgruppa og handsama av fylkesutvalet 08.12.2010 kor det blei gjort slikt vedtak (Sak: 264/10):

"Fylkesutvalet godkjenner plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2010 med desse merknadane:

1. Fylkesutvalet legg vekt på at dei lokale prioriteringane som dei råka bedriftene og kommunane kjem med, vert følgd opp.
2. Fylkesutvalet tek difor til etterretning at bedriftene på Bømlo og Bømlo kommune så sterkt prioriterer midlar til samferdselsprosjekt på Bømlo, og vil av den grunn ikkje krevja at Bømlo tek del i felles kompetanseprosjekt og bedriftsretta verkemiddel.
3. Kompensasjonsmidlar kan ikkje nyttast som grunnkapital i kommunale næringsfond.
4. Det er viktig at framdrifta i prosjekt og aktivitetar finansiert med kompensasjonsmidlar er tilfredstillande.”

Vinteren 2011 bad Styringsgruppa fylkesutvalet om ei avgjerd på korleis bundne midlar til Jondaltunnelen skulle fordelast, og om det let seg gjera å endra den prosentvise fordelinga mellom satsingsområda. Fylkesutvalet vedtok i møte 27. april 2011 følgjande (Sak: 80/11):

- ”1. Fylkesutvalet legg til grunn at midlane til Jondalstunnelen skal takast frå "potten" til dei tre kommunane Kvam, Kvinnherad og Jondal, i tråd med føresetnadene i planen for 2010 vedteken i desember 2010, og finansieringsplanen for Jondalstunnelen.
2. Punktet om retningsgjevande rammer for fordeling av kompensasjonsmidlane på definerte hovudområde vert teke ut av gjeldande Retningsliner for forvaltning av kompensasjonsmidlane.”

Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2011 blei utarbeid av styringsgruppa og handsama av fylkesutvalet 26.01.2012 kor det blei gjort slikt vedtak (Sak: 24/12):

” Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2011 blir godkjent med desse merknadene:

1. Resterande midlar til Jondalstunnelen med kr 800 000 vert teke frå udisponerte rentemidlar
2. Frå 2012 vert opptente renter lagt til årets ramme og innarbeidd i den årlege handlingsplanen
3. Endeleg godkjenning av fordeling av midlar på dei tre kompetanseprosjekta i Kvinnherad skal godkjennast av fylkeskommunen.”

Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2012 blei utarbeid av styringsgruppa og handsama av fylkesutvalet 26.09.12. Ved handsaminga av planen i fylkesutvalet 26.09.12 (Sak: 220/12) blei det gjort vedtak om å utsette saka og fylkesutvalet bad fylkesrådmannen gjere ei habilitetsvurdering av sakshandsaminga i *Styringsgruppa for bruk av kompensasjonsmidlane*. Styringsgruppa hadde så heile planen for bruk av kompensasjonsmidlar oppe til ny handsaming 07.11.12 kor ein tok omsyn til habilitetsreglane i *Forvaltningslova*. Planen blei på nytt godkjent av styringsgruppa og sendt til fylkeskommunen for handsaming.

Saka blei så fremma for ny handsaming i fylkesutvalet 21.11. (Sak: 261/12) der følgjande vedtak vart fatta:

1. Fylkesutvalet godkjenner Plan for kompensasjonsmidlar 2012 innanfor områda samferdsel, kompetanseheving, bedriftsretta tiltak og administrasjon.
2. Fylkesutvalet ber arbeidsutval og styringsgruppe om å vurdere tiltak under område **andre tiltak** på nytt, og vurdere desse spesifikt i høve til målsetninga og dei vedtekne rammene for bruk av kompensasjonsmidlane.

Saka blei deretter sendt attende til styringsgruppa kor dei blei bedt om ei ny handsaming av prosjekta under område *Andre tiltak* i samsvar med punkt 2 i fylkesutvalet sitt vedtak.

Styringsgruppa for bruk av kompensasjonsmidlane hadde møte 25.01.13. Styringsgruppa konkluderte med at alle 11 prosjekta under område *Andre tiltak* i *Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2012* lå innafor nasjonale og regionale mål og retningsliner, og vedtok samrøystes at alle 11 prosjekta skulle inngå i planen.

Saka blei så fremma for ny handsaming i fylkesutvalet 21.02.13 (Sak: 37/13) der følgjande vedtak vart fatta:

1. Fylkesutvalet godkjenner alle prosjekta under område *Andre tiltak* med unntak av tiltak 5.5 Kultursenteret på Sunde og tiltak 5.6 Galeas Gurine i «Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2012».
2. Fylkesutvalet ber om at frigjorte midlar frå tiltak 5.5 og 5.6, totalt kr 700 000, vert overført til tiltak 5.3 Folgefonnsenteret.
3. Behandling av tiltak 5.2 Næringsutvikling i Kvinnherad vert utsett.

Etter vedtaket i fylkesutvalet mottok Hordaland fylkeskommune klager frå dei som sto bak Kultursenteret på Sunde og Galeasen Gurine. Klagesaka blei handsama av Klagenemda i fylkeskommunen 27.08.2013. Ingen av klagenene blei tatt til følge.

I planen for 2012 var det lagt inn eit forslag om at inntil 3,84 mill skulle gå til utvikling av eit industriområde på Husnes. I tillegg skulle tidlegare avsette midlar omdisponerast til dette formålet slik at det totalt blei nytta 15 mill kr til formålet. Etter dette har det vore ein omfattande sakshandsaming i denne saka.

- Vinteren 2013 blei det sendt ein klage til ESA om ulovleg statsstøtte til Husnes Industritomeselskap AS kor klagaren refererte til kompensasjonsmidlane. Fylkeskommunen svarte at det enno ikkje var gjort vedtak om korleis midlane skulle disponerast, men at vi ville halde ESA underretta om utfallet av saka.
- Då det drøydde med ei avklaring av korleis midlane konkret skulle nyttast, sendte fylkeskommunen eit brev til Kvinnherad kommune i juni 2013 kor vi ba om ei avklaring og konkretisering av planane. I august blei spørsmålet diskutert på eit møte mellom kommunen, fylkeskommunen og representantar for Husnes Industritomeselskap. For ein månads tid sidan blei fylkeskommunen orientert via telefon av rådmannen i Kvinnherad om at kommunen og næringslivsrepresentantane i Kvinnherad har blitt einige om at kompensasjonsmidlane likevel ikkje skal nyttast til utvikling av industriområde på Husnes og at det vil bli sendt søknad om omdisponering av midlane til anna formål. Slik søknad er enno ikkje mottatt. Når denne søknaden ligg føre vil saka bli fremma for Regionalt næringsforum og fylkesutvalet.
- I oktober i år mottok ESA ei ny klage knytt til overføring av ein tomtfesteavtale og sjøfylling frå Kvinnherad kommune til Husnes Industritomeselskap AS. ESA koplet denne saken saman med tidlegare klage. Fylkeskommunen sendte svar om at spørsmålet om bruk av kompensasjonsmidlar enno ikkje var avklart og Kvinnherad sendte brev om overføring av tomtfesteavtalen.

Handsaming av planen for 2013

Etter at tilsegnsbrevet frå KRD kom i mars 2013 blei det sendt eit brev til *Styringsgruppa for bruk av kompensasjonsmidlane 30.* mars kor rammene for Plan for bruk av kompensasjonsmidlane 2013 blei definert.

I brevet blei dei økonomiske rammene for Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2013 fastlagt slik:

Statleg ramme for 2013:	kr 52 300 000	
+ Renter for 2012:	<u>kr 4 720 000</u>	
Brutto ramme:		kr 57 020 000
- Disponert til forvaltning i 2013:	<u>kr 750 000</u>	
Netto disponibel ramme for 2013:		kr 56 270 000

I brevet tok fylkeskommunen også opp at NHO ville at leiaren for Styringsgruppa no skulle vere frå ein NHO-bedrift og bad derfor Styringsgruppa ta opp leiarspørsmålet og samansetnaden av arbeidsutvalet før ein starta på handsaminga av planen for bruk av kompensasjonsmidlane 2013.

Vidare tok fylkeskommunen opp den omfattande prosessen med å få godkjent planen for 2012 Fylkeskommunen bad Styringsgruppa legge vekt på å klargjere at prosjekta som blir prioritert ligg innafør vedtekne mål og retningslinjer for bruken av midlane og at sakshandsaminga er i tråd med Forvaltingslova. Fylkeskommunen bad også dei lokale representantane om å medverke til gode lokale prossessar som gjer at det blir oppnådd størst mogleg grad av konsensus om dei lokale prioriteringane knytt til bruken av kompensasjonsmidlane.

I retningslinjene for forvaltning av kompensasjonsmidlane heiter det at fylkeskommunen, saman med NHO og Innovasjon Norge møter som observatørar i Styringsgruppa. I utarbeidinga av den årlege planen for bruk av kompensasjonsmidlane har det utvikla seg ein praksis kor det meste av diskusjonen av dei ulike prosjekta skjer i Arbeidsutvalet kor fylkeskommunen ikkje har møtt. På bakgrunn av erfaringane med forvaltning av desse midlane, er dette ikkje ein tilfredsstillande situasjon for fylkeskommunen. I brevet bad difor fylkeskommunen om å bli invitert som observatør også i arbeidsutvalet.

21. august blei det gjennomført eit møte i styringsgruppa kor ny styreleiar og nytt arbeidsutval blei valt. Ny styreleiar er Per Øyvind Sævertveit, direktør ved Sørø AS. Det nye arbeidsutvalet består av:

- Per Øyvind Sævertveit, Sørø AS, leiar
- Odd Harald Hovland, Bømlo kommune, nestleiar
- Lars-Arne Stalheim, ELKEM Bjølvefossen AS

Knut Prestnes, HMR Group AS
Jon Larsgard, Jondal kommune

Arbeidsutvalet har deretter utarbeidd eit utkast til Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2013. Fylkeskommunen har vor invitert inn i dette arbeidet som observatør. Dette utkastet blei handsama av Styringsgruppa i møte 15. november 2013 kor det blei gjort slikt vedtak:

Styringsgruppa for bruk av kompensasjonsmidlar i Hordaland godkjenner Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2013 med dei endringane som vart gjort i møte.

Fylkeskommunen mottok så den endelege planen 27.11.13. Planen blei så handsama av Regionalt næringsforum, som gjorde slikt vedtak på sitt møte 17.12.13:

- 1. Regionalt næringsforum tilrår at Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2013 blir godkjent med unntak av prosjektet «Storeteigen – næringsarena». Midlane avsett til dette prosjektet blir overført til tiltaket «Tilrettelegging for infrastruktur i Kvam».*

Kort om innhaldet i planen

Planen for 2013 er i hovudsak utforma etter same mal som tidlegare år og prosjekta som blir støtta er også i hovudsak dei same. Det er likevel nokre nye prosjekt som er kome til i planen for 2013 og det er også gjort endringar i nokre av dei tidlegare prosjekta. Dette er omtala nedanfor. *Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2013* er lagt ved.

Også i Plan for bruk av kompensasjonsmidlar 2013 er midlane fordelt på prosjekt innafor dei tre hovudområda samferdsle, kompetanseheving og andre tiltak. I tillegg er det satt av midlar til administrasjon. Fordeling av midlar på dei ulike prosjekta går fram av tabell 9.0 i planen som også er vist på neste side. Tabellen gjev eit oversyn over vedtatt fordeling av midlar i planane for 2007, 2008, 2009, 2010, 2011 og 2012, og Styringsgruppa sitt forslag til fordeling av midlar for 2013.

9.0 FORDELING AV PROSJEKT 2013

PROSJEKT	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Rv 541/542 Bømlopakken	12,00	16,80	21,60	24,00	25,65	30,07	29,090
Jondalstunnelen	1,50	1,00	3,30	7,40	7,40	-	-
Vegutbetring Kvam	2,50	2,50	1,50	0,00	0,00	-	-
E39 Ferjefri Kyststamvei	0,25	0,20	0,50	0,40	0,40	0,60	-
Infrastruktur Etne	0,25	0,30	0,20	0,35	0,30	-	1,000
Infrastruktur Modalen/reiseliv	0,25	0,20	0,20	0,30	0,15	0,20	0,210
Infrastruktur Kvinnherad							0,550
Infrastruktur Tysnes	0,00	0,00	0,20	0,30	0,20	0,50	0,830
Stord lufthavn	0,00	0,90	0,00	0,00	0,00	-	-
Tilrettelegging for infrastruktur i Kvam				0,25	0,24	1,25	2,518
Hurtigladestasjon i Kvam							0,300
Mobildekning Bømlo					0,40	0,40	0,500
Infrastruktur Jondal							0,090
Til fordeling	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	
Sum område samferdsel	16,75	21,90	27,50	33,00	34,74	33,02	35,118
Prosjektlearutvikling	0,50	0,00	0,00	0,75	0,00		
Leiarutvikling	0,00	0,00	0,70	0,00	0,00		
Mellomleiarar og linjeleiarar	0,25	0,00	0,00	0,00	0,00		
Internasjonalisering	0,25	0,00	0,00	0,00	0,00		
Kompetanseprogram - til fordeling	1,60	3,00	0,00	0,00	1,50	1,50	1,000
Samarbeid skule-næringsliv	2,40	3,00	4,40	3,45	2,73	5,00	3,000
Teknisk fagskule Shl.						1,30	1,300
Ungt entreprenørskap, Sunnhordland			0,50	0,40	0,35	0,40	0,400
Ungt entreprenørskap, Kvam							0,200
Kompetanse Kvam				0,60	0,70	0,80	
TAF Kvam							0,400
Desentralisert høgskule, Kvam							0,300
Hardanger Næringshage, avd, Kvam							0,300
Sum område kompetanseheving	5,00	6,00	5,60	5,20	5,28	9,00	6,900
Kultursenter Husnes	2,50	2,50	2,50	2,70	5,00	1,20	-
Næringsareal i Kvinnherad	2,00	2,80	3,00	3,00	2,00	3,84	-
Tettstadutvikling Ålvik	1,50	1,50	1,50	0,00	0,00		-
Idrettshall Skånevik						0,42	-
Utvikling og reiselivstiltak i Kvam				1,70	1,30	2,10	0,980
Maskinrom Rubbestadneset					0,40	0,40	-
Følgefonnsenteret						2,20	0,800
Valenparken						0,35	
Industriutvikling i Bømlo							1,540
Fjellhaugen skisenter							2,000
Hardanger og Shl motorsportssenter							0,700
Hardanger bade- og velværesenter						0,50	-
Rehabilitering av Husnes Stadion						0,75	2,400
Besøksenter Baroniet							5,000
Sum område andre tiltak	6,00	6,80	7,00	7,40	8,70	11,76	13,420
Bedriftsretta tiltak Innovasjon Norge	0,00	0,00	2,50	1,90	0,00	-	
FOU og næringstiltak				0,30	0,30	-	0,100
Sum bedriftsretta tiltak	0,00	0,00	2,50	2,20	0,30	-	0,100
Ymse ufordelte midlar/ fellestiltak	1,25	0,00	0,00				
Administrasjon Kvam						0,27	0,230
Administrasjon av styrings.gr/arbeidsutval	0,00	0,00	0,40	0,50	0,38	0,458	0,502
Sum ufordelt / administrasjon	1,25	0,00	0,40	0,50	0,38	0,728	0,732

Samla sum fordelt	27,75	34,70	42,60	48,30	49,40	54,508	56,270
--------------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------	---------------

Nedanfor er prosjekta innafor dei tre hovudområda i planen, samferdsle, kompetanseheving og andre tiltak kort kommentert. Prosjekt som har vore omtalt i tidlegare planer er kort nemnd, medan nye prosjekt har fått ein litt meir omfattande omtale. For meir utfyllande informasjon blir det vist til sjølve handlingsplanen.

Samferdsle

Bømlopakka: Det er sett av 29,09 mill kr i planen for 2013, noko som utgjer nesten heile Bømlo sin del av midlane og 51,7 % av den totale ramma for kompensasjonsmidlane i 2013.

Infrastruktur Etne (Ny) har som mål å gjennomføra planprosess for opprusting av nåverande FV 48 Skånnevik – E134. Vegen er viktig både for næringslivet i Etne og delar av resten av regionen. Det er sett av 1,0 mill kr i 2013.

Infrastruktur Modalen / Næringsutvikling og reiseliv i Modalen har som mål å planlegga og tilrettelegga infrastrukturtiltak for etablering av Modalen Næringspark og til vidare utbygging av gjestehamna på Mo. I 2013 er det sett av 210 000 kr.

Infrastruktur i Kvinnherad (Ny): Kvinnherad har fleire strekningar på fylkesvegnettet som treng utbetring. Dette er strekningar som er flaskehalsar for næringslivet og strekningar med behov for trafikksikringstiltak. Kvinnherad kommune saman med lokalt næringsliv er difor i ein prosess for å få utarbeid ein ”Kvinnheradspakke” der det skal lagast ein oversikt over behovet for utbetringar, og kva type tiltak som må gjennomførast. I tillegg skal det gjerast ei prioritering mellom anlegga og ei kostnadsberekning. Dette prosjektet er i ein tidleg fase, så midlane kan og nyttast til planlegging og utredningar. Det er sett av kr 550 000 i 2013.

Infrastruktur Tysnes: Næringslivet i kommunen ynskjer å bruka kompensasjonsmidlar til eit spleiselag ”Infrastrukturtiltak i Tysnes”. Tidlegare avsette kompensasjonsmidlar er nytta til strekningsvise utbetringar. Det er sett av kr 830 000 i 2013.

Tilrettelegging for infrastruktur i Kvam: Eit prosjekt som mellom anna vil arbeide med å få på plass avtalar med grunneigarar og fysiske tilretteleggingar for å få i gang konkrete prosjekt. Prosjektet legg opp til arbeid med fleire mindre tiltak rundt om i kommunen. Kvam kommune er prosjektansvarleg og det er sett av kr 2 518 000 i 2013.

Ladestasjon for el-bilar i Norheimsund (Ny): Ladestasjonar for elektriske bilar vert no sett opp over heile landet for å stimulera til kjøp og bruk av elektriske bilar. Desse stasjonane skal ha høve til hurtiglading, slik at ein i løpet av ca 15 minutt kan lada opp bilen. I Kvam er det under planlegging ein stasjon på parkeringsplassen ved Straumen senter. Det er sett av kr 600.000 i 2013.

Mobiltelefondekning i Bømlo. I Bømlo kommune er det til dels store område som ikkje har god nok dekning for bruk av mobiltelefon. Dette er eit problem både for næringslivet og innbyggjarane. Teleopratørane gjev uttrykk for at dei ynskjer å delta, men gir samtidig uttrykk for at skal ein få gjort noko med dette problemet, må det på plass ekstern finansiering. I kommunen sin strategiske næringsplan som er utarbeida i nært samarbeid med lokalt næringsliv, er betre mobildekning teke med som eit av dei nye tiltaka. Det er sett av kr 500 000 i 2013.

Infrastruktur i Jondal: Fonnavegen er ein kommunal veg i forlenginga av Fv105 og er om lag 10 km lang. Den er den kortaste vegen frå fjord til fonn på heile Folgefonnhalvøya. Den er av stor betydning for reiselivet, spesielt for dei bedriftene som driv næringsaktivitet på breen, men er og ein attraksjon i seg sjølv. Den er og viktig for vasskraftutbyggarane i området og som landbruksveg inn i viktige beiteområde. Det er sett av kr 90 000 i 2013.

Kompetanseheving

Kompetanseprogram – til fordeling: Målet er å legge til rette for, og gjennomføre kompetanseprogram ut i frå dei behova bedriftene har. Dette er både fellestiltak og bedriftsinterne tiltak. Det er viktig at programma er så målretta at dei treff behovet til den enkelte bedrift slik at den enkelte sin kompetanse kan omsetjast i synlege resultat i bedrifta. Det er sett av kr 1 000 000 i 2013. Midlane blir forvalta via Innovasjon Noreg.

Samarbeid skule-næringsliv: Det er totalt sett av kr 3 000 000 i 2013 til dei tre prosjekta KVV Kompetanse, Møt skolen og Realfagprosjektet TERS. Prosjektansvarleg: Kvinnherad vidaregåande skule.

- **KVV Kompetanse.** Prosjektet arbeider med kurs og kompetanseheving både innan skuleverket og innan arbeids-/næringslivet. Det er sett av kr 1 700 000 i 2013.

- *Møt skolen* arbeider med å vidareutvikle samarbeidet mellom skule og næringsliv, særleg ved å byggja nettverk av førelesarar og lærarar frå næringslivet til dei vidaregåande skulane. Det er sett av kr 300 000 i 2013.
- *Realfagsprosjektet TERS*. Prosjektet har som mål å styrke real- og naturfagundervisninga i ungdomsskulane og vidaregåande skule. Prosjektet skal vidare skapa kontaktflater mellom bedrifter, skuler og ungdomen og auka interessa for og kunnskapsnivået innan realfag hos ungdom. Det er sett av kr 1 000 000 i 2013.

Teknisk fagskule – ingeniørutdanning var eit nytt prosjekt i 2012. Målet er etablering av eit utdanningstilbod i regionen for vidareutdanning av teknisk personell til leverandørindustrien i Sunnhordland. Det er sett av kr 1 300 000 i 2013.

Ungt entreprenørskap i Sunnhordland er vidareført i planen for 2013 og det er sett av 400 000 kr. Aktivitetane vil vere knytt til å implementera metodikk og programma til UE på alle alderstrinn frå grunnskule til vidaregåande skule.

Ungt entreprenørskap i Kvam (Ny): Ungt Entreprenørskap i Hardanger er også med i den nasjonale satsinga på entreprenørskap i skulen. Det vert no lagt opp til å vidareføra erfaringane som er gjort i Odda til Kvam. Prosjektet skal omfatta både barneskule, ungdomsskule og vidaregåande opplæring, og har ei regional vinkling. Det er sett av kr 200 000 i 2013.

TAF Kvam (Ny): TAF (tekniske og allmenne fag) er ei studieretning får undervisning med ein kombinasjon av både yrkesfag og studiespesialiserande fag. Elevar som tek denne undervisninga over 4 år har både fagbrev og grunnlag for å søkja vidare utdanning på universitet og høgskulenivå. I første omgang vil TAF-opplæring bli konsentrert om programområda TIP (teknisk og industriell produksjon) og HO (helse og oppvekst). Det er fagopplæring på desse områda både offentleg og privat verksemd i området har størst behov for. Det er sett av kr 400 000 i 2013.

Desentralisert høgskule, Kvam (Ny): Stiftinga Høgskuleutdanning i Hardanger (SHIH) skal operera som kompetansemeklar og høgskulekoordinator for Hardangerregionen for å bidra til kompetanseutvikling. Stiftinga er eigd av kommunane i Hardanger, og har etablert høgskuleundervisning i Odda. Det vert no arbeidd for å gje liknande tilbod i Øystese og Eidfjord. Geografisk verkeområde er heile Hardanger. Alle tilbod om utdanning skal desentraliserast ved at utdanningsinstitusjonane opererer lokalt. SHIH vil vera fasilitator, koordinator og agent for utdanningsinstitusjonane. Det er sett av kr 300 000 i 2013.

Hardanger Næringshage (Ny): Arbeidet med å etablere Hardanger næringshage vart revitalisert i oktober 2012. Det er arbeidd med kartlegging, forankring av etablering og eigarskap hjå næringslivet. Målet er å etablere Hardanger Næringshage AS som ein del av det nasjonale næringshageprogrammet til SIVA. Hardanger Næringshage AS skal ha ein regional profil med tre likeverdige avdelingar i Odda, Kvam og Eidfjord.

Andre tiltak

Utvikling og reiselivstiltak i Kvam skal gå til ei felles satsing på infrastrukturtiltak for å vidareutvikle reiselivet i kommunen. Kvam kommune er prosjektansvarleg. Det er totalt sett av kr 980 000 i 2013 til følgjande 4 prosjekt:

- Publikumsinngang til Hardanger Fartøyvernssenter (Ny): Strandvegen frå Nordheimsund sentrum fram til Hardanger Fartøyvernssenter vert ferdig sumaren 2013. Senteret ynskjer difor å etablere eit nytt publikumsmottak i første etasje i sjøhuset som ligg nedst mot sjøen og er sentralt plassert. Sjøhuset treng oppgradering for å få til eit godt publikumsbygg med mottak, kafe, butikk og filmsal. Det må og gjerast endringar i høve til tilkomst til bygget. Det er sett av kr 380 000.
- Kunstnarhuset Messen i Ålvik (Ny): Kvam kommune har hatt stor suksess med tilflytting av kunstnarar frå både inn – og utland. Kunstnarhuset Messen blir vurdert som ein viktig årsak til at dette. Messen er eigd av stiftinga Messen Kunst- og kulturhus som leiger ut huset til Kunstnarhuset messen. Det er søkt om midlar til å utvikla huset til møteplass for regionale kunstnarar, gjestekunstnarar og studentar frå Hardanger kunsthøgskule. Det er sett av kr 150 000.
- Den kulturelle fjorden var eit nytt prosjekt i 2012. ”Hardanger – den kulturelle fjorden” skal styrke attraksjonskrafta og omsetninga for aktørar langs Hardangerfjorden. Etter tre år skal tiltaket vera økonomisk berekraftig og ein drivkraft innan reiselivet i Hardanger. Aktivitetar er studietur, mobilisering av aktørar og prøvedrift. Det er sett av kr 100 000 i 2013.
- Storeteigen – næringsarena (Ny): Bygdagnist AS er eit nystarta selskap som mellom anna har kulturproduksjon og næringsaktivitetar som driftsområde. Aktivitetane er knytt til Kvam bygdemuseum på Storeteigen i Øystese, der selskapet har inngått avtale med Hardanger og Voss museum om å verta eit buande vertskap. Planane om drift av museum og utvikling av ei kulturell næringsklynge på Storeteigen er uskiljeleg knytt til at bygningsmassen lyt oppgraderast. Bygdagnist ynskjer å kveika liv i bygningane på Storeteigen gjennom eit buande vertskap på tunet. For å få dette realisert trengs oppgradering av bygningsmassen både for å fylla den museale og ålmente føremålsparagrafen, samt tilretteleggja for eit aktivt, inkluderande og deltakande vertskap. Hovudmålsetjing: Tilretteleggja arenaen Storeteigen for aktivitetar både innan kultur, næring, friluftsliv og folkehelse. Det er sett av kr 350 000.

Folgefonnsenteret var eit nytt prosjekt i 2012. Det er gjennomført eit forprosjekt som har konkludert med at det både er finansielt og fagleg grunnlag for å gå vidare med realisering av senteret i Rosendal. Det er sett av kr 800 000 i 2013.

Industriutvikling i Bømlo/Rubbestadneset industriområde (Ny): Det vert arbeidd med ny reguleringsplan for industriområdet ved Wårtsilå Norway i Rubbestadneset. Rubbestadneset er industristaden på Bømlo med 600-700 arbeidsplassar pr. i dag. Denne industriklynga må gjevast gode vilkår så bedriftene (både eksisterande og nye) kan utvikla seg på ein god måte. I 2012 blei idéen om eit strategisk klyngesamarbeid lansert av Bømlo kommune, og utover våren 2013 er 5 av dei største bedriftene i Bømlo kome med i ein partnerskap med kommunen for å utvikle dette samarbeidet. Det har fått namnet «Maritime Pitstop» og eit forprosjekt er tenkt starta opp i oktober/november - 13.

Det er sett av kr 1 540 000 i 2013.

Fjellhaugen skisenter (Ny): Fjellhaugen skisenter ligg midt i Kvinnherad, ved inngangen til Blådalen, eit område som er mykje nytta til friluftsliv både sommar og vinter. Fjellhaugen skisenter er einaste større skitrekk i Sunnhordland, der det er tilrettelagt for fleire typar skiaktivitetar særleg knytt til barn og unge. Sjølv om Fjellhaugen er organisert som eit AS blir det sett på som eit stort dugnadsprosjekt med både privatpersonar og bedrifter som aktørar. For at Fjellhaugen skal oppretthalda og utvikla aktiviteten er det behov for ein ny prepareringsmaskin. I tillegg til å opparbeida eksisterande trekk og løyper, er det planlagt ei utviding av turløyper kring anlegget. Det er vidare under planlegging andre tiltak for utbetring og utvikling av anlegget. Det er sett av kr 2 000 000 i 2013.

Hardanger og Sunnhordland motorsportsenter – Folgefonnbanen AS (Ny): Motorsportssenteret er planlagt etablert i Matrefjellet i Kvinnherad. Dette vert det første anlegget av dette formatet på Vestlandet, det fjerde i Noreg. Visjonen er at motorsportssenteret skal vera ein møtearena mellom motorsport og læring. I denne omgang er snakk om å nytte kompensasjonsmidlar til bygging av ein knattcrossbane. Knattcrossbane er ein liten motorsportsbane, godkjent for crosssykkel/ATV og liknande for barn frå 5 år og oppover. Det er sett av kr 700 000 i 2013.

Rehabilitering av Husnes stadion var eit nytt prosjekt i 2012. IL Trio har teke initiativ til rehabilitering av friidrettsdelen av Husnes stadion med fast dekke, bygging av ny trimløype med ljøs og flaumljøs på stadion. Det er sett av kr 2 400 000 i 2013.

Besøksenter Baroniet (Ny): Baroniet Rosendal er eit nasjonalt museum, og inkluderer også landskapsparken rundt slottet. Baroniet er eit aktivt kunst og kultursentrum med eit breitt spekter av arrangement. I dag finst det ikkje lokalar som kan romme større arrangement, og anlegget saknar viktige funksjonar for å gi eit breiare tilbod til gjestane.

Vidare utvikling av Baroniet Rosendal er avhengig av at kulturprogrammet med sin kvalitet og frekvens kan gje tilbud til fleire og samstundes gje auka kvalitet for publikum. Eit besøkssenter og ein formidlingsarena vil gje eit godt tilbud til dei besøkjande, auka kvaliteten i opplevinga totalt sett og samstundes avlasta og skåna kulturminna. Betre lokale med større kapasitet, både for publikum og kunstnarar, vil også bidra til å styrkja inntektsgrunnlaget og sikra driftsgrunnlaget. Det er sett av kr 5 000 000 i 2013.

FOU og næringsstiltak: Gjennom kartlegginga som vart gjennomført våren 2009 kom det fram at bedriftene har ynskje og behov for å auka sin kompetanse om alle virkemidlane som er tilgjengelege, og kva krav det er for innhald i eventuelle søknader. I dette ligg blant anna søknader om SkatteFunn, FoU og andre program innan Innovasjon Noreg og ulike program innan EU. Målsetjing : Auka kunnskap og fleire gode søknader til ulike verkemidlar. Det er sett av kr 100 000 i 2013.

Administrasjon Kvam Det er sett av kr 230 000 til lokal prosjektadministrasjon i Kvam for 2013.

Administrasjon av styringsgruppa/arbeidsutval. Der er sett av kr 502 000 i planen for 2013.

Vurdering av planen for 2013

Fylkesrådmannen har vurdert arbeidet i høve til retningslinene for forvaltning av kompensasjonsmidlane vedtekne av fylkestinget i Sak 64/07 og dei vedtak som seinare er gjort i fylkesutvalet.

Etter det som skjedde med handsaminga av planen for 2012, er det fylkesrådmannen sitt inntrykk at både styringsgruppa og arbeidsutvalet har hatt eit langt sterkare fokus på å vurdere dei ulike tiltaka i planen i høve til gjeldande retningslinjer og regelverk for forvaltning av midlane. Dette førte mellom anna til at arbeidsutvalet og styringsgruppa i si godkjenning av planen tok ut nokre foreslegne tiltak som dei meinte ikkje var i tråd med retningslinjer og fylkeskommunale vedtak.

Fylkesrådmannen har no gått gjennom tiltaka og finn at alle, bortsett frå eit, ligg innafør retningslinjer, regelverk og den praksis som er etablert gjennom fylkeskommunale vedtak knytt til tidlegare års planar. Ikkje alle tiltaka, særleg frå Kvam, er innafør det som i dei fylkeskommunale retningslinene er meint som større prosjekt, men eg vurderer at prosjekta er viktig i arbeidet med næringsutvikling i kommunen og at de difor bør godkjennast.

I planen er det med fleire tiltak innafør kultur- og idrettsområdet, særleg i Kvinnherad og Kvam. Tiltaka er særleg retta mot barn og ungdom og blir av det lokale næringslivet vurdert som viktige for å gjere kommunane attraktivt for å få kvalifisert arbeidskraft til å flytte til kommunane og slå seg ned der. I tillegg til spanande jobbar, blir tilbodet særleg til barn og unge etterspurd at dei som vurderer å flytte. Vidare blir eit godt tilbod på dette området vurdert som positivt for dei som eventuelt vurderer å etablere næringsverksemd i kommunen. Fylkesrådmannen har valt å følge næringslivet sin argumentasjon her.

Nokre kulturelterte tiltak er også viktige for andre delar av næringslivet, særleg reiseliv. I tillegg er dei langt på veg viktige i identitetsbygginga for staden. Det gjeld til dømes Baroniet i Rosendal og Fartyvernsenteret i Norheimsund. Det er likevel ikkje slik at alle prosjekt knytt til kultur og idrett kan seiast å vere like viktige for næringsutviklingsarbeidet. I samband med handsaminga av planen for 2012 blei to tiltak (Kystkultursenter på Sunde og Galeas Gurine) vurdert å ikkje å vere spesielt viktige for det regionale næringsutviklingsarbeidet. Etter fylkesrådmannen sitt syn vil eit slikt argument også gjelde for tiltaket *Storeteigen – næringsarena* i planen for 2013. Dette tiltaket synast primært å vere av museal interesse med opprusting av bygningsmassen på museumsområdet for å få eit buande vertsskap på museet. Dette er sikkert viktig nok, men blir vurdert som mindre relevant i det regionale næringsutviklingsarbeidet. Eg vil difor tilrå at dette tiltaket blir tatt ut av planen og midlane overført til tiltaket «Tilrettelegging for infrastruktur i Kvam».

I planen for 2013 er det nokre av tiltaka som kan innebere direkte eller indirekte bedriftsstøtte i forhold til EØS avtalen, til dømes støtta til Fartøyvernsenteret eller Baroniet. Dersom vidare sakshandsaming skulle konkludere med at det er snakk om slik støtte, vil forvaltning og sakshandsaming av desse sakene bli overført til Innovasjon Norge slik at dei kan bli handsama i tråd med IN sine notifiserte ordningar for lovleg bedriftsstøtte.

Som nemnt i saka har fylkeskommunen enno ikkje fått noko forslag frå Kvinnherad kommune om omdisponering av midlar som tidlegare er foreslått å bli nytta utvikling av industriområde på Husnes. Når eit slikt forslag ligg føre vil

fylkesrådmannen fremme eiga sak om dette. I saka vil det bli lagt særskilt vekt på å vurdere forslaget i høve til EØS regelverket.

Spørsmålet om habilitet for medlemmane i styringsgruppa knytt til handsaming av dei ulike prosjekta i planen har hatt auka fokus i 2013. Fylkesrådmannen kjenner ikkje til at det vore konkrete tilfelle som er vurdert.

Med dei kommentarane som er nemnt her vil eg tilrå at Plan for bruk av kompensasjonsmidlar for 2013 blir godkjent med unntak av prosjektet «Storeteigen – næringsarena».

Forvaltingsrutinar for perioden 2014 til 2020, oppstart av arbeid.

Hordaland fylkeskommune har forvalta kompensasjonsmidlar i to periodar heilt frå 2004. Periode 1 gjekk frå 2004 til 2006 og periode 2 frå 2007 til 2013. I forkant av oppstart av begge periodane var det ein relativt omfattande prosess med diskusjon med partnerane, i fyrste rekke næringslivet i dei aktuelle kommunane og politisk leiing i kommunane, om korleis forvaltinga skulle skje. Når vi no går inn i ein ny periode, er det naturleg å gå gjennom dagens praksis og sjå korleis den kan justerast/endrast med sikte på å oppnå ein mest mogleg effektiv og målretta forvalting av desse midlane.

I perioden 2007 til 2013 blir det forvalta totalt vel 267 mill kr via kompensasjonsordninga. I tillegg kjem midlar til breibandssatsing som blir forvalta via ei anna ordning. Med så store summer er det viktig å ha ei ordning som både sikrar næringsliv og kommunar innflytelse over korleis midlane blir brukt, god politisk styring og ei forvalting i tråd med nasjonale og regionale lover, reglar og retningslinjer for virkemiddelbruk.

Som eit ledd i å sikre forsvarleg forvalting vedtok fylkestinget i 2007 eigne regionale retningslinjer for forvalting av midlane i Hordaland (sjå vedlegg). Her er mellom anna arbeidsdelinga mellom dei ulike «aktørane» som inngår i forvaltinga tatt med: Desse omfattar:

- Samarbeidsrådet for Sunnhordland – sekretariat for styringsgruppa
- Styringsgruppa og arbeidsgruppa, - legger fram årleg plan for bruken av midlane
- Regionalt næringsforum, - overordna styringsgruppe som gir sine tilrådingar til fylkesutvalet.
- Fylkesutvalet, - vedtar dei årlege planane og andre spørsmål at prinsipiell karakter.
- Næringsseksjonen, - forvaltar virkemiddelbruken med tilsegn, utbetalingar, oppfølging og kontroll.

Før ein startar ein prosess om framtidig forvalting av kompensasjonsmidlane, er det viktig å ha eit best mogleg faktagrunnlag om korleis ordninga har fungert til no, kva har vore styrkene og kor ligg eventuelt svakheitene. Til dette arbeidet bør det engasjerast «eksterne» med god kjennskap til fagfeltet, men som ikkje har vore direkte eller indirekte involvert i forvaltinga. Dei aktuelle moglegheitene er enten AUD eller ekstern konsulent. Det kan også vere nyttig å få inn eksterne innspel med konkrete forslag til forbetring av forvaltinga.

I dette arbeidet er det fleire sider ved forvaltinga som må vurderast.

- Arbeidet til dei ulike «aktørane» over må vurderast og om dette er den beste måten å organisere dette arbeidet på også framover.
- Vidare må det vurderast om forvaltinga har vore i tråd med nasjonale og regionale mål og retningslinjer inkludert dei vedtekne fylkeskommunale retningslinjene og fylkesutvalet sine vedtak.
- Korleis har samspill og samhandlinga vore med dei som skal gjennomføre prosjekta som er finansiert? Har prosjektgjennomføringa vore som forventa?

Når resultatata ligg føre vil det vere naturleg å starte ein diskusjon med næringsliv og politisk leiing i dei aktuelle kommunane med sikte på å komme fram til eit forvaltingsregime for perioden 2014 til 2020.

Det ligg ikkje i dette forslaget at ein skal gjere ei evaluering av resultat og effektar av sjølve virkemiddelbruken. Det vil vere ein langt meir omfattande og komplisert oppgåve som eventuelt må gjennomførast som eit eige prosjekt.

Spørsmålet om forvaltingsregime for kompensasjonsmidlane for perioden 2014 til 2020 har vore diskutert i RNF som har gjort slikt vedtak:

RNF ber fylkeskommunen sette i verk eit arbeid med å få vurdert forvaltinga av kompensasjonsmidlane i perioden 2007 til 2013 i tråd med rammene i dette notatet og problemstillingar som kom fram i møtet. Vurderinga skal fungere som faktagrunnlag for eventuelle endringar i forvaltinga for neste periode.

Fylkesrådmannen ønskjer no å sette i verk arbeidet vurdere forvaltinga av kompensasjonsmidlane i perioden 2007 til 2013. Så snart vurderinga ligg føre vil det bli utarbeidd eit forslag til forvalting av midlane for neste periode i nært samspill med næringsliv og politisk leiing i dei aktuelle kommunane. Eit forslag til forvalting av midlane for perioden 2014 til 2020 vil så bli fremma for politisk handsaming i fylkeskommunen. Når retningslinene er vedtatt vil arbeidet med fordeling av tildelte midlar for 2014 bli starta opp.

Her startar saksutgreiinga